

1.6. LAGUNTZAKO ZENBATEKO GEHIGARRIA, MODULAZIOA ETA BALDINTZAK, DIZIPLINA FINANTZARIOA, USTIATEGIENTZAKO AHOLKULARITZA-SISTEMA, NEKAZARITZAKO JARDUERAK, PRODUKZIOAREN KALITATEA ETA LANDA GARAPENeko NEURRIAK.

1.6.1. BALDINTZAZKOTASUNA

Baldintzazkotasuna ondorengoa da, osasun publikoaren arloan, arlo zoosanitario eta fitosanitarioan, ingurumenean eta animalien ongizatean dauden baldintzen multzoa, kudeatzeqari dagokionez. Halaber, esleitu dioten ustiapenagatik dagokion ordainketa bakarra osorik jasotzeko, nekazaritza eta/edo abeltzaintzako jarduerak dituen produktoreak bete behar dituen nekazaritza eta ingurumeneko baldintzak ere kontuan hartzen ditu.

Baldintzak honako hauek dira:

a) 1782/2003 (EE) araudiaren III. eranskinean aipatzen dituzten arteztarauek ezarritako **kudeatzeko baldintza legalak**. Baldintza horiek honako data hauetan jarriko dituzte indarrean:

2005. urteko urtarrilaren 1ean:

- Ingurumena.
- Osasun publikoa eta animalien osasuna.
- Animaliak identifikatu eta erregistratzea.

2006. urteko urtarrilaren 1ean:

- Osasun publikoa, eta albaitaritzarekin eta arlo fitosanitarioekin lotutako gaiak.
- Gaixotasunen jakinarazpena.

2007. urteko urtarrilaren 1ean:

- Animalien ongizatea.

b) Ustiatagia **nekazaritza eta ingurumenaren ikuspegitik egoera onean** mantentzea. 2005. urteko urtarrilaren 1etik aplikatzeko. Euskal Autonomia Erkidegoan Europar Batasunaren Nekazaritza Politikaren esparruan laguntza zuzenekin lotuta, baldintzazkotasuna aplikatzeko urtarrilaren 25eko 20/2005 Dekretuan, ondorengo gaietan bete beharreko praktikei buruzko alderdiak bildu dituzte:

- Bertako aldapa-baldintzetara egokitutako nekazaritza.
- Lurzoruaren gutxieneko estaldura.
- Atxikitze-terrazak mantentzea.
- Uztondoak kudeatzea.
- Makina egokiak erabiltzea.
- Larre iraunkorrek babestea.
- Laborantza-lurretan landaretza espontaneo inbaditzailetik prebenitzea.
- Habitatak zaintzea.

Baldintzazkotasuna **betetzen ez badute, laguntza murriztuko** diete:

- a) Arduragabekeriagatik, hasieran % 3, baina % 1era arte murriztu edo % 5era arte handitu daiteke. Behin eta berriz betetzen ez badute, % 15era arte hel daiteke.
- b) Nahita betetzen ez badute, % 20. Ehuneko hori % 15 arte murriztu edo, hutsegite larriagatik, erabat baztertzerara arte hel daiteke.

1.6.2. MODULAZIOA ETA LAGUNTZAREN ZENBATEKO GEHIGARRIA

Modulazioa: Zuzeneko ordainketen urteko murrizketa da. Nekazari eta abeltzain guztiei ezartzen zaie era linealean, maximo nazionalako mugaren doikuntza eta erreserba nazionalerako murrizketa egin ondoren.

Modulazioa derrigorrezkoa izango da 2005etik 2012ra, eta honako ehuneko hauek kontuan hartuta aplikatuko dute:

- 2005. urtea: ehuneko 3.
- 2006. urtea: ehuneko 4.
- 2007. urtetik 2012. urtera: ehuneko 5 urte bakoitzean.

Modulazioa aplikatuz bildutako zenbatekoen zati bat nekazariari itzuliko diote, **laguntzako zenbateko gehigarri** gisa. Zenbateko hori kontuan hartutako urte naturalari dagokion murriztapen-ehunekoa aplikatuta emango denaren berdina izango da, hots, ordainketa zuzenen lehen 5.000 euroak arte, eta beti ere kontzeptu horrengatik estatuan finkatutako muga maximoa gainditzen ez badute. Beraz, ordainketa bakarraren lehen 5.000 euroak ez dira modulazioaren barnean sartuko; hala ere, erabilitako mekanismoaren ondorioz, hasieran, modulazioa aplikatuko dute; hala ere aurrerago, atxikipena nekazariari edo abeltzainari itzuliko diote, dagokion urte naturalaren hurrengo urteko irailaren 30a baino lehen.

Beraz, zenbateko gehigarriari dagokionez, gehienez kopuru hauek itzuliko dituzte:

- 2005. urtea: 5.000 €ren % 3 = 150 €
- 2006. urtea: 5.000 €ren % 4 = 200 €
- 2007. urtetik 2012. urtera: 5.000 €ren % 5 = 250 €

Estatu batek guztira laguntza gehigarri gisa emandako kopuruak ezingo ditu dagoeneko ezarrita dauden mugak gainditu. Espainiako estatuaren kasuan mugak honako hauek dira:

- 2005. urtea: 55,1 milioi €.
- 2006. urtea: 74,3 milioi €.
- 2007. urtetik 2012. urtera: 92,9 milioi €.

Modulazio bidez lortutako fondoak estatu kideen artean banatuko dituzte, honako irizpide hauek kontuan hartuta:

- Zenbatekoa sortzen duen estatu kide bakoitzari ehuneko puntu bat emango diote.
- Gainerako fondoak nekazaritzako azaleraren, nekazaritza-arloko enpleguaren eta BPGd-ren arabera banatuko dituzte.

Estatu guztiek, eurek bildutako fondo guztien % 80 gutxienez berreskuratuko dute. Fondo hauek Landa Garapeneko Programak finantzatzeko balioko dute: aldez aurreko etetea, konpentsatzeko kalte-ordainak, zuhaitzak sartzea, nekazaritza eta ingurumeneko neurriak, eta abar.

Ordainketa zuzeneko ildo guztiak modulatuak izango dira (1782/2003 araudiko I. Eranskina). Euskal Autonomia Erkidegoan honako arlo hauek eragiten du: belarkien laborantzak, gari gogorra, proteazeoak, lekadun-aleak, laborantza energetikoak, haziak, oliba-olioa, tabakoa, behi-haragia, ardi- eta ahuntz-haragia, esnea eta esne-produktuak.

Adibidea: 2006. urtean 10.000 euroko laguntza jasotzen duen nekazari bat.

- Modulazioa: 2006. urtea denez, % 4 aplikatzen dute.
- Zuzeneko ordainketa: 10.000 - (10.000ren % 4) = 9.600 euro
- Laguntzaren zenbateko gehigarria: 5.000 euroren % 4 = 5.000 x % 4 = 200 euro.

Horrenbestez, nekazariak kobratuko du: 9.600 (zuzeneko ordainketa) + 200 (zenbateko gehigarria) = 9.800 euro

1.6.3. DIZIPLINA FINANTZARIOA

2007. urtetik aurrera, laguntza zuzenei kenketa gehigarriak aplikatu ahal izango zaizkie, ordainketa bakarrari zein gainerako laguntzei dagokienean, baldin eta Europar Batasuneko nekazaritza-politikaren merkatu-proposamenen eta laguntza zuzenen aurrekontuek ezarritako muga finantzarioak gainditzen badituzte (zehazki martxan jarriko litzateke, aurreikusitako aurrekontura heltzeko 300 milioi euro edo gutxiago faltatzean).

Kenketa hau modulazioaren aurretik aplikatuko litzateke, ez du muga zehatzik, eta behar den neurrian egin ahal izango dute.

1.6.4. USTIATEGIEN AHOLKULARITZA SISTEMA

2007. urteko urtarrilaren 1a baino lehen, lurren eta ustiategien kudeaketari buruz nekazari eta abeltzainei aholkatzeko sistema ezarri beharko da.

Aholkularitza horretan, gutxienez, kudeaketako baldintza legalak, eta nekazaritza eta ingurumeneko jardunbide egokiak bilduko dira.

Nekazariak nahi badute Sistemari hartuko dute parte (Batzordeak, 2010. urtetik aurrera derrigorrezko bihurtzeko aukera du), eta datuen konfidentzialtasuna bermatzen dute. Urtean 15.000 euro baino gehiagoko laguntza jasotzen dituzten nekazariak lehentasuna emango diete, bai eta 2000 Natura Sareko ustiategiei, emakumei eta gazteei ere.

1.6.5. NEKAZARITZAKO JARDUERAK ETA PRODUKZIOAREN KALITATEA (69. ARTIKULUA)

Estatu kideek, nahi badute, ordainketa bakarraren % 10 arteko kenkaria ezar dezakete, horrela ingurumeneko baldintzen kalitatea eta hobekuntza sustatzeko politikari erantzuteko.

Espainiak aukera hori gauzatuko du, zenbat kenduko duen eta horrekin zein helburu duen zehaztu ez badu ere. Hasieran, Nekazaritza eta Arrantza Ministerioak Autonomia Erkidegoei, % 5 kentzea eta Zona Kaltetuetan ematen dituzten kalte-ordainen antzeko laguntzetarako erabiltzea proposatu zien, baina oraindik ez dute ezer erabaki.

1.6.6. LANDA GARAPENERAKO NEURRIAK

- Elikagaien kalitatea sustatuko dute, nekazariak eta produktore-erakundeei laguntzak emanez.
- Ustiategiak ezarritako arauetara eta aholkularitza-zerbitzuetara egokitu behar dira.
- Abereen ongizaterako laguntzak handituko dira.
- Ingurumen-arloko programetarako Europar Batasunaren finantziakzioa handituko da (1. helburuko zonetarako laguntzaren % 85 eta gainerako zonetarako % 60).
- Gazteak lehen aldiz instalatzeko laguntzak handitzea, 30.000 euro arte eta % 60 arte, zona kaltetuetan.
- Natura 2000 Sarean sartutako zonetarako, Konpentsatzeko Kalte-ordainen ondoriozko laguntza handitzea.

Landa-Garapen Iraunkorreko Plan berriak 2007/2013 eperako balioko du.